

**Atli Dam, tingmaður
og fólkatingsmaður:**

Løgtingið kann ikki skúgvast til viks!

-Tað er mín sannføring, at forsætisráðharrin hevur mistulkað avtaluna og stöðuna annars. Eg kann ikki hugsa mær, at tað er veruliga ætlanin at skúgva lögtingið til viks, tí tað ber ikki til sambært verandi lóg sigur Atli Dam, lögtingsmaður og fólkatingsmaður, sum í løtuni roynir at sannføra danir um, at uppskotið um vinnuligan fiskiskap er í trád við andan í seinastu avtaluni.

Atli Dam hevði í gjár fund við Bjørn West, fiskimálaráðharran og embættismenn hansara um kvotauppskotið, sum danir ikki vilja góðtaka. Har royndi hann at greiða teimum frá, at tað er ein misskiljing, at uppskotið hjá meirilutatum í lögtinginum ikki heilt og fult livir upp til tað, sum liggur í avtaluni.

Hann vísir á, at er talan um ójavnar, so er tað bara ein spurningur um smálutir. Har er annars ásett TAC, har eru kvotur og har er ein ávís umsetilgheit og at tað ikki 100% fylgir TAC hjá bygnaðarnevndini ella so víttgangandi handli við kvotum sum bygnaðarnevndin legði upp til, kann so ikki vera tað, sum ger, at ein ikki heldur fram við samstarvinum um endurfígging av føroysku skuldini.

-Eg meini, sigur Atli Dam víðari, at tað er komið ógvuliga skeivt fyri, at forsætismálaráðharrin hevur úttalað seg soleiðis sum hann hevur gjørt, um at vit hava brotið avtaluna, og serliga er tað jú ein fullkomiliga vónleys stöða, um tað skuldi havt við sær, at valdið hjá lögtinginum verður skúgvast til viks í hesum málinum.

Atli Dam heldur tó ikki, at brævið frá for-

sætisráðharranum eigur at kunna skiljast soleiðis. Hetta eru tí viðurskifti, sum Atli Dam er sannførdur um kunnu greiðast í samrøðum. Er misskiljingar, so kunnu tær fáa av vegnum.

Fult lóggávuveld

-Í spurninginum um fiskivinnu hava føroyingar fult lóggávuveld, tí tað er eitt yviurtikið mál. Í slíkum málum plagir ein at siga, at eingin er yvir og eingin við síðuna av lögtinginum, og tað er eisini mín stöða í hesum málinum.

Vit spurdu Atla Dam, um føroyingar hava dugað ov illa at upplýsa danir um nýggja uppskotið!

-Tað dugi eg ikki at siga. Eg havi mett, at tann leypandi informátiónin úr Føroyum til Danmarkar um hvat fer fram í Føroyum, hon liggur fyrst og fremst hjá Ríkisumboðnum. Tað er eingin loyna, at tað hevur verið tjakast dúgliga í føroysku fjølmiðlunum um, hvat fyrri-gongur og hvat hevur ligið í kortunum, so sjálvt um uppskotið ikki kom fram fyrr enn síðsta týsdag, so hava verið møguleikar fyri at orientera upp á forhönd so mikið, at tað kundi verið sloppið undar misskiljingum.

Atli Dam er sannførdur

um, at tað ber til at tosa um hesi viðurskifti. Tað er ikki høvuðsspurningurin, um tað skulu gerast smærri justering. Høvuðsspurningurin er, at lögtingið ikki kann lata sín vilja skúgva til viks.

-Hvønn umboðar tú, tá tú er á fólkatíngi?

-Føroyar. Og nú er tað soleiðis at eg eisini kann umboða lögtingið, tí eg havi verið uppi í hesum arbeiði, og tí eg eri partur av eini samgongu.

Atli Dam vísir annars á, at danski og føroyski javnaðarflokkurin hava higartil kunnað tosað seg til rættis, men sjálvsagt

líkist hetta eini greffligari mistulking frá forsætisráðharranum, og tað kann ein so vónandi avskriva upp á, at hetta er so nýtt fyri hann, nevniliga allur problematikurinn um tvey viðbröknu viðurskiftini millum tvey tjóðir, har onnur er nógv størri og hin nógv minni og sum kortini skulu vera í felagsskapi. Eg kann ikki hugsa mær, at tað er tann veruliga ætlanin at skúgva tingið til viks.

-Men hetta er jú valár. Verður tað tí ikki ein sera torfør avgerð hjá Nyrup at taka, skal hann hála í land aftur?

-Samráðingar enda vanliga við, at ein ger semjur, sum báðir partar kunnu liva við. Eg leggi ikki í at skýra slíkt at bakka ella toga í land aftur, heldur kann ein frøðast um, at sum vant bera samráðingar á leið, um partarnir eru hugaðir fyri, at tað skal vera úrslitið.

-Uppskotið um inn-tøkutrygd fiskimanna er eisini knútur í hesum máli!

-Tað liggur í Fiskivinnunevndini, og tað er greitt, at tað einaferð má koma aftur úr nevndini. Nakað skal so gerast á tí økinum, tí tað er ein partur av semjuni, og tað meti eg ikki, at ein kann loypa frá. Har má so koma eitt ella annað úrslit.

Atli Dam metir annars, at vit hava hildið tær avtalur við hava gjørt við danir og at vit hava borið okkum rætt at.

Loysing

-Tað eru tvey, sum nú tosa um loysing!

-Tað er ikki nakað, sum ein kann taka stöðu til her og nú, tí eingin tekur loysing frá Danmark frá einum degi til tann næsta. Skulu viðurskiftini broytast so er neyðugt við samráðingum. Mín hugsan hevur altíð verið, at samráðingar skulu bera í sær størri sjálvsavgerðarrætt, dagfóringar av heimasýrinum og heimastýrisskipanini og eg havi ikki hugsað mær, at tað lá nøkur loysing í tí. Men tað er heilt greitt, at verður heimastýrisskip-

anin neyðtíkin, og tað ikki ber til at liva so sum ætlað og avtalað, so má ein endurskoða sína hugsan.

Atli Dam vísir á, at hann er vanur við at samráðingar geva úrslit. Nú roynir hann so at greiða umboðum fyri stjórnina frá stöðuni.

Onnur størri álvarsmál

Upp á fyrspurning um hetta málið er størsta álvarsmálið tvey árin hann hevur tikist við politikk sigur Atli Dam, at tað er tað ikki. Hann vísir á mong onnur mál, sum hava havt stóran týdning fyri Føroyar so sum fiskivinnusamskipti ol.

-Í hesum máli hava vit so í síðsta enda lóggávuveldið, nakað, sum tú oftani ikki hevur, tá tú skal samráðast við aðrar.

Atli Dam viðgongur, at okkara virkisfrælsi sjálvandi er avmarkað av, at vit eru tann stóri lántakarinn, men Nyrup er lánveitarin. Tí er einki löggið í tí, at Poul Nyrup Rasmussen roynir at tryggja seg best.

-Tað er annars eingin loyna, at nógv av tí, sum valt er, hava føroyingar ikki verið fegnir um. Te. m.a. móðurfelag, samanlegging av bankum og máttin, sum bankarnir skuldu bjargast upp á, har Føroya fólk stendur sum lántakari, heldur enn at ein lat bankaheimin, tvs. fjlgjarheimin, sum sjálvur hevur fært seg út í hetta og statskassan, verið eitt sindur sterkari inni í myndini.

jan

Bent Klinte, ríkisumboðsmaður:

Partarnir mugu tosa seg til rættis

-Tað skal undra meg, um ikki báðir partarnir megna at loysa upp fyri hesum knútinum og finna eina ella aðra loysn. Hetta sigur Bent Klinte, Ríkisumboðsmaður, sum má sigast at hava eina torføra uppgávu at røkja í hesum døgum.

Bent Klinte viðgongur, at stöðan er spent, men hann heldur hana ikki vera álvarsliga ella hættisliga sum so. Her er talan um eina sokallaða klassiska stöðu, sum krevur, at tú tosar út um viðurskifti. Og tað hevur ríkisumboðsmaðurin eisini fatan av, at tað verður gjørt í løtuni.

Upp á fyrspurning um danski forsætisráðharrin

ikki hevur verið nóg væl kunnaður um uppskotið, sum nú liggur til viðgerar í lögtinginum sigur Bent Klinte, at forsætismálaráðið er væl kunnað um uppskotið. Tað 80 síðu drúgva uppskotið varð umsett og sent til Danmarkar longu dagin eftir, at tað varð sett fram.

Uppskotið og aðrir upplýsingar í málinum er viðgjørt av embætisfólkunum í forsætismálaráðnum. Og her eru tað so serliga Lars Thybjerg og Gunnar Martinsen, sum hava við føroysk viðurskifti at gera

Bent Klinte metir tí, at danski forsætisráðharrin er væl kunnaður um uppskotið og innihaldið í tí.

Annars er tað ein av uppgávunum hjá ríkisumboðsskrivstovuni at umseta og senda dansku myndugleikunum alt tað tilfar, sum hevur teirra áhuga. Harumframt fáa ríkismyndugleikarnir eisini væl av tilfari beinleiðis úr Tinganesi.

Vit spurdu Bent Klinte, sum hevur havt møguleika at fylgja øllum málinum í tinginum og annars viðgerðini í Tinganesi, um hann hevur eina aðra fatan enn forsætismálaráðharrin - og um hann tekur undir við føroyingum, tá teir siga, at uppskotið er innan fyri karmarnar á avtaluni!

-Eg arbeiði fyri forsætismálaráðið og má tí

hava somu meting av stöðuni sum forsætismálaráðharrin.

Bent Klinte heldur, at uppskotið, sum nú liggur í tinginum, er munandi øðrvísi enn tað uppskotið, sum landsstýrið legði fram. Hann vísir á, at tað hevur stóran týdning fyri dansku stjórnina at fáa framt ta avtalu, sum hon gjørdi við føroyingar í fjør. M.a. tí at tað er danska fólkatíngið, ið stendur aftan fyri avtaluna, og tí bindur hon eisini dansku stjórnina móttvegis fólkatínginum.

Ríkisumboðsmaðurin vónar ikki, at hesar seinastu hendingarnar fara at gera viðurskifti millum Føroya og Danmark verri.

Hann vísir annars á, at talan er um rættliga munandi upphæddir, sum avtalan fevnir um.

-Tað er stórt spell, at henda stöðan skal vera í-komin, men eg rokni avgjört við, at partarnir megna at tosa seg til rættis í hesum annars stóra máli og týðningarmikla máli jan